

Sygn. akt VIII **Pa 136/17**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska (spr.)
Sędziowie:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018r. w Gliwicach

sprawy z powództwa W. J. (...)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w Z.

o wynagrodzenie za pracę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 31 maja 2017 r. **sygn. akt** IV P 652/16

1) zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda tytułem wynagrodzenia za pracę:

- a) 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 maja 2014 roku,
- b) 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 czerwca 2014 roku,
- c) 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11 lipca 2014 roku;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4 980 zł (cztery tysiące dziewięćset osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

3) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2 250 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem opłaty sądowej.

(-) SSR del. Magdalena Kimel (-) SSO Grażyna Łazowska (spr.) (-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powód W. J. domagał się od pozwanej (...) S.A. w Z. zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia za czas pozostawiania bez pracy w kwotach po 15.000 za okres od 11 maja 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r., za okres od 11 czerwca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i za okres od dnia 11 lipca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016r. oraz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, podnosząc że powód nie zgłosił w prawidłowy sposób gotowości do pracy.

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia 31.05.2017r. oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony u pozwanej od 1.09.2003r., a od 2.05.2011r. na stanowisku zastępcy dyrektora ds. usług bocznicowych.

Dalej Sąd I instancji ustalił, że pismem z dnia 28.03.2014r. powód uchylił się od skutków prawnych oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron, a pismem z dnia 12.05. 2014r. zwrócił się o zapłatę wynagrodzenia za 2013r. i podtrzymał oświadczenie z dnia 28 marca 2016r. Pozwana nie zaakceptowała stanowiska powoda. Następnie powód wytoczył powództwo o ustalenie stosunku pracy z pozwaną, które zostało uwzględnione. Na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 18.11.2015r., sygn. akt(...) utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 09.06.2016r. powód został przywrócony do pracy.

Według dalszych ustaleń Sądu I instancji, powód w dniu 30.12.2015r. zgłosił pozwanej pisemnie swoją gotowość podjęcia pracy niezwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku z dnia 18.11.2015r. Pozwana poinformowała powoda, że termin zgłoszenia gotowości do niezwłocznego podjęcia pracy biegnie od dnia uprawomocnienia się wyroku o przywróceniu do pracy i wskazała, że orzeczenie nie jest jeszcze prawomocne, bowiem złożyła w sprawie apelację. Następnie powód zgłosił pisemnie gotowość do pracy w dniu 10.06.2016r., a w dniu 14.06.2016r. spotkał się z prezesem zarządu pozwanej w sprawie przywrócenia do pracy.

Następnego dnia pozwana pisemnie poinformowała powoda o dopuszczeniu do wykonywania pracy na dotychczas obowiązujących warunkach. Powód poinformował PUP w B., że podjął zatrudnienie od 10.06.2016r.

W dniu 20.06.2016r. powód zwrócił się z pisemną prośbą o wystawienie zaświadczenia o okresie nadpłacenia zaległego wynagrodzenia oraz składek ZUS przez pozwaną, celem wyrejestrowania się z PUP. Pozwana poinformowała go, że nie posiada wobec niego zaległości z tytułu wynagrodzenia.

Następnie pismem z dnia 27.06.2016r. powód zwrócił się do pozwanej o zwrot kosztów procesu zasądzonych wyrokami sądów w sprawie o ustalenie stosunku pracy oraz zapłatę wynagrodzenia należnego mu za okres od 1.04.2014r. do 09.06. 2016r. W okresie tym nie był zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego i ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę. Pozwana odmówiła zapłaty żądanego wynagrodzenia.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że powód w okresie trwania postępowań sądowych o ustalenie istnienia stosunku pracy nie zgłaszał ani osobiście (działowi kontrolingu, członkom zarządu, przełożonym) ani pisemnie gotowości do natychmiastowego podjęcia pracy, nie żądał zapłaty wynagrodzenia za pracę, a jedynie pismem z dnia 12.05.2014r. wystąpił o zapłatę wynagrodzenia za 2013r., które pozwana zakwalifikowała jako wezwanie do zapłaty premii rocznej. Premia została powodowi wypłacona dnia 10.06.2014r.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji przytoczył treści art. 81. §1 kp, który stanowi, że pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszerzegowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia. W każdym przypadku wynagrodzenie to nie może być jednak niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.

Dalej Sąd Rejonowy stwierdził, że gotowość do świadczenia pracy nie musi być manifestowana przez pracownika obecnością w zakładzie pracy przez wszystkie dni robocze, w których pracodawca powinien dostarczać pracy pracownikowi. Pracownik nie ma obowiązku stawiania się do pracy w zakładzie o porze ustalonej jako godzina rozpoczęcia pracy i pozostawania do dyspozycji pracodawcy do godziny wskazanej w regulaminie jako pora zakończenia dniówki roboczej. Wystarczy, że powiadomi pracodawcę o chęci kontynuowania zatrudnienia oraz wyrazi gotowość natychmiastowego przystąpienia do świadczenia pracy na znak pracodawcy. Pracownik gotowy do świadczenia pracy nie może jednak biernie oczekiwać na wezwanie pracodawcy do świadczenia pracy. Biernie oczekiwanie nie uzasadnia prawa do wynagrodzenia przewidzianego w art. 81 KP (wyr. SN z 23.10.2006 r., I PK 110/06, MoPr 2007, Nr 1, s. 43, teza druga, akapit drugi). Prowadzenie postępowania sądowego z żądaniem ustalenia istnienia stosunku pracy również nie oznacza samodzielnego uzewnętrznienia wobec pracodawcy gotowości do wykonywania pracy. Również fakt prowadzenia procesu i podtrzymywanie żądania przywrócenia do pracy nie jest wystarczające w świetle wymagań art. 81 §1 KP do uznania gotowości do pracy (wyr. SN z 14.12.2009 r., I PK 115/09, MoPr 2010, Nr 9, s. 480). Zgłoszenie gotowości może jednak nastąpić w toku takiego postępowania przez czynności pracownika, z których wynika wola niezwłocznego podjęcia pracy (wyr. SN z 12.10.2007 r., I PK 117/07, OSNP 2008, Nr 21–22, poz. 314). Ocena przesłanek gotowości do pracy zależy od okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. Istotne znaczenie przy tej ocenie ma postawa pracodawcy, w szczególności fakt kwestionowania przez pracodawcę istnienia stosunku pracy oraz wskazanie temu pracownikowi miejsca świadczenia pracy. Jednorazowe zgłoszenie gotowości do pracy nie może być uznane za wystarczające, gdy pracownik dochodzi na podstawie art. 81 §1 KP wynagrodzenia za okres roku (wyr. SN z 4.10.2007r., I PK 126/07, OSNP 2008, Nr 23–24, poz. 348). Jednorazowe zgłoszenie nie świadczy o wystarczającej aktywności pracownika w ubieganiu się o dopuszczenie do pracy w powiązaniu z okresem, w którym pracownik nie mógł podjąć pracy z powodu przeszkód stwarzanych przez pracodawcę.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd Rejonowy stwierdził, że postępowanie dowodowe wykazało, że powód jedynie dwukrotnie zmanifestował pozwanej swoją gotowość do pracy. Pierwszy raz jeszcze przed uprawomocnieniem się wyroku o ustaleniu istnienia stosunku pracy (29 grudnia 2015r.) i drugi raz w dniu 10 czerwca 2016r., po wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy w Gliwicach. Z kolei spotkanie powoda z prezesem zarządu pozwanej w dniu 14.06.2016r. było tylko potwierdzeniem gotowości zmanifestowanej w piśmie z dnia 10 czerwca 2016r. Podkreślono, że przez większą część postępowania sądowego, w żaden sposób nie zgłaszał gotowości do natychmiastowego podjęcia pracy, a w swoich zeznaniach wprost wskazał, że nie widział potrzeby powtórnego zgłaszania swojej gotowości w toku procesu, który jego zdaniem miał rozstrzygnąć o wszystkich jego należnościach. Taka postawa powoda, w ocenie Sądu Rejonowego nie pozwoliła na uznanie, że aktywnie manifestował pozostawanie w permanentnej gotowości do natychmiastowego podjęcia pracy, wobec czego powództwo oddalono. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 §1 i 3 kpc oraz §9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z §2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804, ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zarzucając naruszenie:

1) art. 81§ 1 kp przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie z uwagi na wadliwą wykładnię pojęcia „gotowość do pracy” i nieprawidłowe ustalenie, że powodowi, który kilkakrotnie, pisemnie zgłosił swoją gotowość do pracy, jednocześnie występując z dwoma powództwami: o ustalenie stosunku istnienia stosunku pracy i dopuszczenie do pracy, a następnie aktywnie obydwie roszczenia popierając, nie przysługuje wynagrodzenie z przepisu art. 81 § 1 kp,

pomimo, że ustalony stan faktyczny przy prawidłowej wykładni wskazuje na istnienie przesłanek nabycia prawa do tego wynagrodzenia;

2) art. 233 kpc poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, skutkującego powstaniem błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na:

- ustaleniu, iż powód nie zgłaszał pozwanej gotowości do pracy przed 29.12.2015r,
- całkowitym pominięciu faktu, iż powód oprócz powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy wytoczył również powództwo o dopuszczenie do pracy,
- ustaleniu, że wyrokiem z dnia 18.11.2015r. powód został przywrócony do pracy.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, nadto zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, dzieląc w całości rozstrzygnięcie Sądu I Instancji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje.

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie.

Na początku wskazać należy, że Sąd II instancji jest uprawniony i obowiązany do rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed sądami obu instancji. Zgodnie bowiem z art. 382 k.p.c. Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym.

W rozpoznawanej sprawie powód domaga się wynagrodzenia za czas pozostawania w gotowości do pracy od kwietnia do czerwca 2014r. i tylko za ten okres jego roszczenie podlega ocenie sądu pracy. Dla dokonania tej oceny istotnymi i wystarczającymi są następujące okoliczności faktyczne:

- strony w drodze porozumienia ustaliły, iż stosunek pracy powoda ulegnie rozwiązaniu z dniem 31.03.2014r - bezsporne.;
- pismem z dnia 28.03.2014r. powód uchylił się on od skutków prawnych oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron oraz wniósł o niezwłoczne wskazanie miejsca i czasu, w którym ma się stawić do pracy/ akta osobowe powoda/;
- w kolejnym piśmie z dnia 12.05.2014r. wniósł o zapłatę wynagrodzenia za 2013r. i podtrzymał stanowisko zawarte w piśmie z dnia 28.03.2014r. /akta osobowe powoda/; - - pozwana do 22. 05.2014r. na pisma powoda nie zareagowała bezsporne ;
- powód w dniu 22.05.2014r. wytoczył powództwo o ustalenie stosunku pracy i dopuszczenie do pracy bezsporne ;
- pozwana wnosila o oddalenie powództwa a, prawomocnym wyrokiem z dnia 18.11.2015r. Sąd Rejonowy w Z. ustalił istnienie stosunku pracy między stronami i nakazał pozwanej dopuszczenie powoda do pracy na dotychczasowym stanowisku pracy – bezsporne.

Jak wynika z treści art. 81 § 1 kp, pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia. Należy podzielić rozważania Sądu I

instancji, że gotowość do świadczenia pracy nie musi być manifestowana przez pracownika obecnością w zakładzie pracy przez wszystkie dni robocze, w których pracodawca powinien dostarczać pracy pracownikowi. Pracownik nie ma obowiązku stawiania się do pracy w zakładzie o porze ustalonej jako godzina rozpoczęcia pracy i pozostawiania do dyspozycji pracodawcy do godziny wskazanej w regulaminie jako pora zakończenia dniówki roboczej. Wystarczy, że powiadomi pracodawcę o chęci kontynuowania zatrudnienia oraz wyrazi gotowość natychmiastowego przystąpienia do świadczenia pracy na znak pracodawcy. Ocena przesłanek gotowości do pracy zależy od okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. Istotne znaczenie przy tej ocenie ma postawa pracodawcy, w szczególności fakt kwestionowania przez pracodawcę istnienia stosunku pracy oraz wskazanie temu pracownikowi miejsca świadczenia pracy – tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 13.12.2007r., I PK 149/07.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w ustalonym wyżej stanie faktycznym powód w okresie objętym pozwem, skutecznie zgłosił swoją gotowość do świadczenia pracy poprzez dwukrotne złożenie prośby o wskazanie miejsca i czasu stawienia się do pracy oraz wytoczenie powództw o ustalenie stosunku pracy i dopuszczenie do pracy. Sąd II instancji miał na uwadze, że pozwana w toku tegoż postępowania cały czas kwestionowała istnienie stosunku pracy z powodem i ostatecznie proces ten przegrała (vide wyrok Sądu Najwyższego z 23.12.2007 r., I PK 149/07, OSNP 2009/3–4/35). W konsekwencji, Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził na rzecz powoda żądane przez niego kwoty wynagrodzenia, których wysokość nie była kwestionowana przez pozwaną. Odsetki za opóźnienie Sąd II instancji zasądził na podstawie art. 481 kc w związku z art. 300kp., uznając, że prawomocne ustalenie istnienia stosunku pracy w spornym okresie i skuteczne zgłoszenie gotowości do pracy uprawniają powoda do żądania odsetek od daty wymagalności wynagrodzenia, zgodnie z art. 85kp.

W ocenie Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego podlegał zmianie z uwagi na wadliwą ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w kontekście zgłoszonego roszczenia, co doprowadziło w konsekwencji do naruszenia prawa materialnego tj. art. 81§ 1 kp przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie tego przepisu. Powód – jak to już wskazano – domagał się wynagrodzenia za czas gotowości do pracy tylko za okres od kwietnia do czerwca 2014r. i na tę okoliczność zaferował dowody zgłoszenia gotowości do pracy w postaci pism z 28.03.2014r. i 12.05.2014r. oraz pozwów z 22.05.2014r. Z niewiadomych przyczyn Sąd Rejonowy – mimo uwzględnienia ich w ustaleniach faktycznych - pominął ocenę tych dowodów i skupił się na kwestii zgłoszenia przez powoda gotowości do pracy w grudniu 2015r. i czerwcu 2016r., co ma się nijak do żądania pozwu. Dla oceny roszczenia powoda obejmującego okres od kwietnia do czerwca 2014r., bez znaczenia pozostaje jego manifestacja gotowości do pracy w grudniu 2015r. i czerwcu 2016r. czy zachowanie w trakcie procesu o ustalenie stosunku pracy i dopuszczenie do pracy.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł, na podstawie art. 98 kpc. oraz § 2 pkt. 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 z późn.zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu – stawka minimalna 3600zł. za postępowanie przed Sądem I instancji, § 2 pkt. 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt. 2 i § 10 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji – stawka minimalna 1350zł. za postępowanie apelacyjne i zwrot opłaty od apelacji w kwocie 30zł.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone wyżej przepisy i art. 386 § 1 kpc Sąd II instancji orzekł jak w sentencji.

(-) SSR del. Magdalena Kimel (-) SSO Grażyna Łazowska (spr.) (-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sędzia Przewodniczący Sędzia